A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2025. március 6.*

„Előzetes döntéshozatal – Jogszabályok közelítése – Szellemi tulajdon – Szerzői jog és szomszédos jogok – Közalkalmazotti jogviszonyban alkalmazott előadóművészek – Szomszédos jogok rendeleti úton történő átruházása – 2001/29/EK irányelv – A 2. cikk b) pontja és a 3. cikk (2) bekezdése – Többszörözési jog és a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel – 2006/115/EK irányelv – 7–9. cikk – A rögzítés, a sugárzás, a nyilvánossághoz közvetítés és a terjesztés joga – (EU) 2019/790 irányelv – 18–23. cikk – Méltányos díjazás a felhasználási szerződések keretében – 26. cikk – Időbeli alkalmazás – A »meghozott jogi aktusok« és a »szerzett jogok« fogalma”

A C-575/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Conseil d’État (államtanács, Belgium) a Bírósághoz 2023. szeptember 15-én érkezett, 2023. augusztus 31-i határozatával terjesztett elő az

FT,

AL,

ON

és

az **État belge**

között,

az **Orchestre national de Belgique (ONB)**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, az első tanács elnökeként eljárva, T. von Danwitz, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács bírájaként eljárva, A. Kumin, I. Ziemele (előadó) és O. Spineanu-Matei bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

* Az eljárás nyelve: francia.

hivatalvezető: M. Siekierzyńska tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2024. június 20-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– FT, AL és ON képviseletében S. Capiau avocate,

– az Orchestre national de Belgium (ONB) képviseletében C. Bernard, M. Buydens és D. Lagasse avocats,

– a belga kormány képviseletében S. Baeyens, P. Cottin és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben, segítőik: R. Fonteyn és A. Joachimowicz avocats,

– az Európai Bizottság képviseletében C. Auvret és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2024. október 24-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/790 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2019. L 130., 92. o.) 18–23. cikkének, valamint 26. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az Orchestre national de Belgique (ONB) által közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott FT, AL és ON, valamint az État belge (belga állam) között az arrêté royal du 1er juin 2021 relatif aux droits voisins du personnel artistique de l'Orchestre national de Belgique (az Orchestre national de Belgique művészeti személyzetének szomszédos jogairól szóló, 2021. június 1-jei királyi rendelet; *Moniteur belge*, 2021. június 4., 56936. o.; a továbbiakban: 2021. június 1-jei királyi rendelet) jogszerűsége tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

A Római Egyezmény

3 Az előadóművészek, a hangfelvétel-előállítók és a műsorsugárzó szervezetek védelméről szóló nemzetközi egyezmény 1961. október 26-án jött létre Rómában (kihirdette: az 1998. évi XLIV. törvény; a továbbiakban: Római Egyezmény).

4 Az Európai Unió nem részes fele ezen egyezménynek. A Máltai Köztársaság kivételével viszont valamennyi tagállama az.

5 Az említett egyezménynek az előadóművészek minimális védelméről szóló 7. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az előadóművészek az ezzel az Egyezménnyel nyújtott védelem alapján megakadályozhatják:

a) előadásuk hozzájárulásuk nélküli sugárzását és közönséghez közvetítését, kivéve, ha a sugárzott, illetőleg a közönséghez közvetített előadás már önmaga is sugárzott előadás, vagy rögzítésről történt;

b) rögzítetlen előadásuk hozzájárulásuk nélküli rögzítését;

c) előadásuk rögzítésének hozzájárulásuk nélküli többszörözését,
   i. ha maga az eredeti rögzítés hozzájárulásuk nélkül készült,
   ii. ha a többszörözés más célra készül, mint amelyhez hozzájárulásukat adták,
   iii. ha az eredeti rögzítés a 15. cikk rendelkezései alapján készült, és a többszörözést más célra készítették, mint amelyre ez a rendelkezés vonatkozik.”

6 A Római Egyezmény kollektív előadásokra vonatkozó 8. cikke a következőket írja elő:

„Bármelyik Szerződő Állam nemzeti jogalkotása útján szabályozhatja annak módját, hogy az előadóművészek jogaik gyakorlásával kapcsolatban miként képviseltessék magukat, ha ugyanabban az előadásban többen vesznek részt.”

7 Ezen egyezménynek a hangfelvételek másodlagos felhasználására vonatkozó 12. cikke a következőképpen szól:

„Ha valamely kereskedelmi célokra kiadott hangfelvételt vagy arról készült másolatot közvetlen módon sugárzásra vagy nyilvánossághoz közvetítésre használnak fel, a felhasználó egyszeri, méltányos díjazást köteles fizetni az előadóknak, vagy a hangfelvételek előállítóinak, vagy mindkét félnek. E felek közötti megállapodás hiányában a nemzeti jog határozhatja meg e díjazás megosztásának feltételeit.”

8 Az említett egyezmény 15. cikke tartalmazza az egyezmény által biztosított védelem alóli kivételeket.

9 Ugyanezen egyezmény 19. cikkének, amely az előadóművészeknek a kép-, illetve hangfelvételek készítésével kapcsolatos védelméről szól, a következő a szövege:

„Tekintet nélkül az Egyezmény bármely más rendelkezésére, ha az előadóművész hozzájárulását adta előadása képi vagy audiovizuális rögzítéséhez, a 7. Cikk a továbbiakban már nem alkalmazható.”

A WPPT

10 A Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) 1996. december 20-án Genfben elfogadta a WIPO Szerzői Jogi Szerződését, valamint a WIPO Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződését (kihirdette: a 2004. évi XLIX. törvény; a továbbiakban: WPPT). E két szerződést az Európai Közösség nevében a WIPO Szerzői Jogi Szerződésének, valamint a WIPO Előadásokról és Hangfelvételekről szóló Szerződésének az Európai Közösség nevében történő jóváhagyásáról szóló, 2000. március 16-i 2000/278/EK tanácsi határozat (HL 2000. L 89., 6. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 33. kötet, 208. o.) hagyta jóvá, és azok az Unió tekintetében 2010. március 14-én léptek hatályba.

11 A WPPT „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E Szerződés alkalmazásában:

a) »előadóművészek« a színészek, énekesek, zenészek, táncosok és más személyek, akik az irodalmi vagy művészeti alkotásokat vagy a népművészet kifejeződéseit megjelenítik, éneklik, elmondják, elszavalják, eljátsszák, tolmácsolják, vagy más módon előadják;

[…]”

12 E szerződés 6–10. cikke az előadóművészeknek a rögzítetlen előadásaikhoz fűződő vagyoni jogaira, a többszörözési jogra, a terjesztési jogra, a bérbeadás jogára, valamint a rögzített előadások rendelkezésre bocsátásának jogára vonatkozik.

Az uniós jog

A 2001/29/EK irányelv

13 Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.) (9), (10). (15) és (30) preambulumbekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(9) A szerzői jog és szomszédos jogok harmonizációjának a magas szintű védelemből kell kiindulnia, tekintve hogy ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz. Az általuk nyújtott védelem hozzájárul az alkotó tevékenység fenntartásához és fejlődéséhez a szerzők, az előadóművészek, az előállítók és a fogyasztók, valamint a kultúra, az ipar és a nagyközönség érdekében. A szellemi tulajdon ennek megfelelően a tulajdon részeként nyert elismerést.

(10) Ahhoz, hogy a szerzők és előadóművészek a jövőben is alkotó és művészi tevékenységet folytathassanak, műveik felhasználásáért megfelelő díjazásban kell, hogy részesüljenek, ugyanúgy mint a producerek [helyesen: előállítók] annak érdekében, hogy a művek pénzügyi hátterét biztosítani tudják. […]

[…]

(15) A Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) szervezésében 1996 decemberében tartott diplomáciai konferencia eredményeképpen két új szerződést fogadtak el, a WIPO szerzői jogi szerződését, illetve a WIPO előadásokról és hangfelvételekről szóló szerződését, amelyek a szerzők, illetve az előadóművészek és hangfelvétel-előállítók jogainak védelmével foglalkoznak. […] Ez az irányelv egyben számos ilyen nemzetközi kötelezettség végrehajtását is szolgálja.

[…]

(30) Az ebben az irányelvben foglalt jogok – a vonatkozó tagállami szerzői jogi és szomszédos jogi rendelkezések sérelme nélkül – átruházhatók, átengedhetők vagy szerződésben adott felhasználási engedélyek tárgyát képezhetik.”

14 Ezen irányelv 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják a közvetett vagy közvetlen, ideiglenes vagy tartós, bármely eszközzel vagy formában, egészben vagy részben történő többszörözés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát:

[…]

b) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;

[…]”

15 Az említett irányelv 3. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok biztosítják a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétel engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos jogát akár vezetékes akár vezeték nélküli, illetve oly módon történő hozzáférhetővé tétel esetében is, amikor a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

a) az előadóművészek számára előadásaik rögzítése tekintetében;

[…]”

16 Ugyanezen irányelv 5. cikke felsorolja azokat az eseteket, amikor a tagállamok ezen irányelv 2–4. cikkében biztosított kizárólagos jogok vonatkozásában kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg.

17 A 2001/29 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv nem érinti a 2002. december 22. előtt végzett cselekményeket és szerzett jogokat.”

A 2006/115/EK irányelv

18 A bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 376., 28. o.) (4), (5) és (7) preambulumbekezdése kimondja:

„(4) A szerzői jog és a szomszédos jogok által biztosított védelemnek alkalmazkodnia kell az új gazdasági fejleményekhez, így például az új felhasználási módokhoz.

(5) A szerzők és előadóművészek alkotó és művészi tevékenységének folyamatossága megkívánja, hogy megfelelő jövedelemre tegyenek szert […]

[…]

(7) A tagállamok jogszabályait úgy kell egymáshoz közelíteni, hogy az ne legyen ellentétes olyan nemzetközi egyezményekkel, amelyeken számos tagállam szerzői és szomszédos joga alapul.”

19 Ezen irányelv 3. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A bérlet és a haszonkölcsönzés engedélyezésének, illetve megtiltásának kizárólagos joga megilleti:

[…]

b) az előadóművészt, előadásának rögzítése tekintetében;

[…]”

20 Az említett irányelv 7. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok biztosítják az előadóművészek számára a kizárólagos jogot előadásaik rögzítésének engedélyezésére, illetve megtiltására.”

21 A 2006/115 irányelv 8. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják az előadóművészek számára a kizárólagos jogot előadásaik vezeték nélküli sugárzásának és nyilvánossághoz történő közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására, kivéve ha az előadás már maga is sugárzott előadás, vagy rögzített felvételen alapul.

(2) A tagállamok biztosítják azt a jogot, amelynek célja, hogy a felhasználó egy egyszeri méltányos díjat fizessen a hangfelvétel kereskedelmi célú nyilvánosságra hozatala, illetve e hangfelvétel példányának vezeték nélküli sugárzása vagy egyéb módon a nyilvánossághoz közvetítése esetén, valamint hogy ezen díjat az érintett előadóművészek és hangfelvétel-előállítók között felosszák. Az előadóművészek és a hangfelvétel-előállítók közötti megállapodás hiányában a tagállamok meghatározhatják a feltételeket, amelyek alapján közöttük a díj felosztásra kerül.”

22 Ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A tagállamok biztosítják a kizárólagos jogot arra, hogy az alábbi a)–d) pontban felsorolt, védelem alatt álló teljesítményeket, illetve azok többszörözött példányait adásvétel útján vagy egyéb módon a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tegyék (a továbbiakban: »terjesztési jog«):

a) az előadóművészeknek, előadásaik rögzítése tekintetében;

[…]”

23 Az említett irányelv 10. cikke, amely a szomszédos jogok tagállamok által előírható korlátozásait tartalmazza, a (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az (1) bekezdés sérelme nélkül, bármely tagállam bevezethet olyan korlátozásokat az előadóművészek, hangfelvételek-előállítók, műsorsugárzó szervezetek és a filmek első rögzítésének előállítói védelme tekintetében, mint amelyekről az irodalmi és művészeti alkotások szerzői jogi védelme tekintetében már rendelkezett.

Kényszerengedély azonban csak a Római Egyezmény rendelkezéseivel összeegyeztethető mértékben írható elő.”

A 2019/790 irányelv

24 A 2019/790 irányelv (4) és (72) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(4) Ez az irányelv az e területen jelenleg hatályos irányelvekben, különösen [az adatbázisok jogi védelméről szóló, 1996. március 11-i 96/9/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (HL 1996. L 77., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 459. o.)], valamint a 2001/29 és a 2006/115 irányelvben megállapított szabályokon alapul, kiegészítve azokat.

[…]

(72) A szerzők és előadóművészek általában gyengébb szerződéses helyzetben vannak, amikor díjazás ellenében történő felhasználás céljából engedélyt adnak, illetve jogaikat átruházzák, többek között saját társaságaikon keresztül, és e természetes személyeknek szükségük van az ezen irányelv által biztosított védelemre ahhoz, hogy teljes mértékben élhessenek az uniós jog szerint harmonizált jogokkal. Ez a védelem iránti igény nem merül fel abban az esetben, ha a szerződéses partner végfelhasználóként jár el, és ő maga nem hasznosítja magát a művet vagy az előadást, ami többek között egyes munkaszerződések esetében fordulhat elő.”

25 A 2019/790 irányelvnek „Az irányelv célja és hatálya” című 1. cikke értelmében:

„(1) Ez az irányelv […] meghatározza a belső piac keretében a szerzői jogra és a szomszédos jogokra vonatkozó uniós jog további harmonizálását célzó szabályokat.

(2) A 24. cikkben említett esetek kivételével ezen irányelv nem érinti és semmilyen módon nem befolyásolja az e területen jelenleg hatályos irányelvekben, különösen a [96/9, a 2001/29 és a 2006/115 irányelvben] foglalt szabályokat.”

26 A 2019/790 irányelvnek a szerzői jog piacának megfelelő működését biztosító intézkedésekről szóló IV. címe tartalmazza „A szerzők és előadóművészek méltányos díjazása a felhasználási szerződések keretében” című 3. fejezetet, amelyben ezen irányelv 18–23. cikke szerepel.

27 A 2019/790 irányelvnek „A megfelelő és arányos díjazás elve” című 18. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy amennyiben a szerzők és előadóművészek műveik vagy más védelem alatt álló teljesítményeik felhasználása céljából kizárólagos jogaik gyakorlását másnak engedélyezik vagy azokat másra átruházzák, megfelelő és arányos díjazásra legyenek jogosultak.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt elv nemzeti jogba történő átültetése során a tagállamok szabadon alkalmazhatnak különböző mechanizmusokat, figyelembe véve a szerződési szabadság elvét, valamint a jogok és érdekek közötti méltányos egyensúlyt.”

28 Ezen irányelvnek az „Átláthatóság követelménye” című 19. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A tagállamok biztosítják, hogy a szerzők és az előadóművészek műveik, illetve előadásaik felhasználásáról – különösen a felhasználási módokról, valamennyi keletkezett bevételről és a fizetendő díjazásról – rendszeresen, legalább évente egyszer és az egyes ágazatok sajátosságait

figyelembe véve naprakész, érdemi és átfogó tájékoztatást kapjanak azoktól, akikre jogaikat átruházták vagy akik számára azok gyakorlását engedélyezték, vagy azok jogutódjaitól.”

29 Az említett irányelv „Szerződéskiigazítási mechanizmus” című 20. cikke az (1) bekezdésében a következőket mondja ki:

„A tagállamok biztosítják, hogy az e cikkben foglalthoz hasonló mechanizmusról rendelkező, alkalmazandó kollektív szerződés hiányában a szerzők és az előadóművészek vagy képviselőik jogosultak legyenek további megfelelő és méltányos díjazást követelni attól a féltől, akivel a jogok gyakorlásáról szerződést kötöttek, illetve azok jogutódjaitól, amennyiben az eredetileg kialkudott díjazás aránytalanul alacsonynak bizonyul a művek vagy előadások felhasználásából származó valamennyi későbbi bevételhez képest.”

30 Ugyanezen irányelvnek „A jogviták peren kívüli rendezése” című 21. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a 19. cikk szerinti átláthatósági kötelezettséggel, illetve a 20. cikk szerinti szerződéskiigazítási mechanizmussal kapcsolatos jogvitákat önkéntes, alternatív vitarendezési eljárás keretében lehessen rendezni. A tagállamok biztosítják, hogy a szerzők és az előadóművészek képviseleti szervezetei egy vagy több szerző vagy előadóművész kifejezett kérésére ilyen eljárásokat kezdeményezhessenek.”

31 A 2019/790 irányelvnek a „Visszavonási jog” című 22. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy ha valamely szerző vagy előadóművész kizárólagos jelleggel engedélyezte vagy ruházta át a művén vagy más védelem alatt álló teljesítményén fennálló jogai gyakorlását, akkor a mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény felhasználásának hiányában a szerzőnek vagy előadóművésznek jogában álljon részben vagy teljes egészében visszavonni a jogok engedélyezését vagy átruházását.

[…]

(5) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az (1) bekezdésben foglalt visszavonási mechanizmustól eltérő szerződéses rendelkezés csak akkor legyen érvényesíthető, ha az kollektív szerződésen alapul.”

32 Ezen irányelv „Közös rendelkezések” című 23. cikkének szövege a következő:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a 19., a 20. és a 21. cikkben foglalt rendelkezéseknek való megfelelést akadályozó szerződéses rendelkezéseket a szerzőkkel és előadóművészekkel szemben ne lehessen érvényesíteni.

(2) A tagállamok úgy rendelkeznek, hogy ezen irányelv 18–22. cikke ne legyen alkalmazandó a számítógépi programok […] szerzőire.”

33 Az említett irányelv „Időbeli hatály” című 26. cikke így rendelkezik:

„(1) Ezt az irányelvet valamennyi olyan mű és más védelem alatt álló teljesítmény vonatkozásában alkalmazni kell, amely 2021. június 7-én vagy azt követően a nemzeti szerzői jog alapján védelemben részesül.

(2) Ez az irányelv nem érinti a 2021. június 7. előtt végzett cselekményeket és szerzett jogokat.”

34 Ugyanezen irányelv „Átültetés” című 29. cikke az (1) bekezdésében így rendelkezik:

„A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2021. június 7-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket a rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.”

A belga jog

35 Az előadóművészek szomszédos jogait a loi du 30 juin 1994 relative aux droits d’auteur et aux droits voisins (a szerzői és szomszédos jogokról szóló, 1994. június 30-i törvény; *Moniteur belge*, 1994. július 27., 19297. o.) rögzítette, amelynek rendelkezéseit a Code de droit économique-ba (gazdasági törvénykönyvbe) a loi du 19 avril 2014 portant insertion du livre XI „Propriété intellectuelle” dans le Code de droit économique, et portant insertion des dispositions propres au livre XI dans les livres I, XV et XVII du même Code (a „Szellemi tulajdon” című XI. könyvnek a gazdasági törvénykönyvbe való beillesztéséről, valamint magának a XI. könyv rendelkezéseinek az ugyanezen törvénykönyv I., XV. és XVII. könyvébe történő beillesztéséről szóló, 2014. április 19-i törvény; *Moniteur belge*, 2014. június 12., 44352. o.) által építették be.

36 A Code de droit économique (gazdasági törvénykönyv) XI.205. cikkének 4. §-a, amely e törvénykönyv XI. könyvében szerepel, előírja, hogy amennyiben az előadásokat az előadóművész munkaszerződés vagy szabályzat alapján nyújtja, a szomszédos jogokból eredő vagyoni jogokat át lehete ruházni a munkáltatóra, feltéve, hogy a jogok átruházásáról kifejezetten rendelkeznek, és az előadás a szerződés vagy szabályzat hatálya alá tartozik.

37 A 2021. június 1-jei királyi rendelet preambuluma a következő szövegrészt tartalmazza:

„Mivel az [ONB] B kategóriájú közérdekű szervezet;

Mivel a Code de droit économique (gazdasági törvénykönyv) XI.205. cikkének 4. §-a lehetővé teszi, hogy amennyiben az előadásokat az előadóművész munkaszerződés vagy szabályzat alapján nyújtja, az e szomszédos jogokból eredő vagyoni jogokat átruházzák a munkáltatóra, feltéve, hogy a jogok átruházásáról kifejezetten rendelkeznek, és az előadás a szerződés vagy szabályzat hatálya alá tartozik;

Mivel az [ONB] megfelelő működése szükségessé teszi, hogy az [ONB] előadóművészei előadásainak nyújtásával és felhasználásával kapcsolatos valamennyi jogot az [ONB]-re ruházzák át.”

38 E királyi rendelet 1. cikkének szövege a következő:

„E rendelet alkalmazásában:

1° Előadóművész: az [ONB] zenésze, akit közjog szerinti szabályzat vagy munkaszerződés alapján foglalkoztatnak, kivéve a zenei igazgatói vagy szólista feladatot ellátó zenészeket.

[…]”

39 E királyi rendelet 2. cikke ekként rendelkezik:

„Az előadóművész a jelen rendelet rendelkezéseinek megfelelően átruházza az [ONB]-re az [ONB] részére ellátott feladata keretében nyújtott előadására vonatkozó szomszédos jogokat.”

40 Ugyanezen királyi rendelet 3. cikkének 1. és 2. §-a a következőket írja elő:

„1. § A 2. cikk alapján a következő szomszédos jogok kerülnek átruházásra az [ONB]-re a 4. és a 6. cikkben meghatározott juttatások ellenében:

a) A nyilvánossághoz közvetítés joga

– Az előadóművészeknek az [ONB] részére ellátott feladatuk keretében rádióhullám, vezeték, műhold, internetes platformok, streaming, illetve bármely, jelenleg ismert vagy még nem ismert technika útján megvalósuló hangi közvetítés és továbbközvetítés céljából nyújtott előadásai nyilvánossághoz való közvetítésének joga;

– Az előadóművészeknek az [ONB] részére ellátott feladatuk keretében rádióhullám, vezeték, műhold, internetes platformok, streaming, illetve bármely, jelenleg ismert vagy még nem ismert technika útján megvalósuló audiovizuális közvetítés és továbbközvetítés céljából nyújtott előadásai nyilvánossághoz való közvetítésének joga;

b) Többszörözési és terjesztési jog

– Az előadóművészek által az [ONB] részére ellátott feladatuk keretében nyújtott előadásaik részben vagy egészben, korlátlan számú példányban, valamennyi jelenleg ismert vagy még nem ismert hang-, kép-, illetve multimédiás hordozón – ideértve a digitális hordozókat is – való többszörözésének joga;

– Az előadóművészek előadásait többszöröző hordozók terjesztésének joga, illetve ezen előadások magáncélra, valamely digitális adattovábbítási hálózat útján elérhető szolgáltatáson – különösen interneten – keresztül történő letöltésének felkínálására vonatkozó jog, valamint általánosságban a hordozók felhasználására, illetve másnak átengedve történő felhasználására – ideértve az adásvételt és a bérletet is – vonatkozó jog.

2. § A 2. cikknek és a jelen cikk 1. §-ának megfelelően átruházott jogok a szomszédos jogok teljes időtartama és az egész világ tekintetében kerülnek átruházásra.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

41 A 2021. június 1-jei királyi rendelet elfogadását megelőzően az ONB zenészei szomszédos jogainak hasznosításáról minden esetben külön (egyénileg) folytattak tárgyalásokat a központi egyeztető bizottságban.

42 2016 és 2021 között az ONB és e zenekar zenészeinek szakszervezetei tárgyalásokat folytattak annak érdekében, hogy megállapodás szülessen az ONB által e zenészek szolgáltatásaiért fizetett méltányos díjazásról.

43 Mivel e tárgyalások nem vezettek eredményre, és mivel 2021 májusában egy „megállapodás hiányáról szóló jegyzőkönyvet” szövegeztek meg és írtak alá, a belga állam elfogadta a 2021. június 1-jei királyi rendeletet.

44 E királyi rendelet preambuluma szerint az ONB megfelelő működése megköveteli, hogy az e zenekar előadóművészei által nyújtott szolgáltatások teljesítéséhez és felhasználásához kapcsolódó valamennyi jogot átruházzák az ONB-re.

45 E célból az említett királyi rendelet 2. cikke előírja, hogy az előadóművész átruházza az ONB-re a feladata keretében e zenekar részére nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos szomszédos jogokat. Ugyanezen királyi rendelet 3. cikke szerint tehát a rendelet 4. és 6. cikkében említett kompenzációs juttatások megfizetése ellenében a nyilvánossághoz közvetítés joga, valamint a többszörözési és terjesztési jog a szomszédos jogok teljes időtartamára az egész világra kiterjedően átruházásra kerül.

46 A kérdést előterjesztő bírósághoz, a Conseil d’État-hoz (államtanács, Belgium) 2021. július 26-án benyújtott keresetlevelével FT, AL és ON a 2021. június 1-jei királyi rendelet megsemmisítését kérte, többek között arra hivatkozva, hogy e királyi rendelet rendelkezései sértik az uniós jogot.

47 E tekintetben e bíróság lényegében megjegyzi, hogy e kereset vizsgálata keretében felmerül a kérdés, hogy a szabályzaton alapuló munkaviszony keretében keletkezett szomszédos jogok átruházása a 2019/790 irányelv, különösen annak 18–23. cikke hatálya alá tartozik-e, és igenlő válasz esetén, hogy a belga állam köteles volt-e tiszteletben tartani e rendelkezéseket a 2021. június 1-jei királyi rendelet elfogadásakor, vagyis olyan időpontban, amikor az ezen irányelv átültetésére nyitva álló határidő még nem járt le.

48 Az említett bíróság szerint e kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, következésképpen azokat a Bíróság elé kell terjeszteni.

49 E körülmények között a Conseil d’État (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2019/790 irányelv] 18–23. cikkét, hogy azokkal ellentétes a közalkalmazotti jogviszonyban alkalmazott személyek munkaviszony keretében nyújtott előadásokra vonatkozó szomszédos jogainak rendeleti úton történő átruházása?

2) Igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni az [2019/790] irányelv 26. cikkének [(2) bekezdésében] szereplő »végzett cselekmények« és »szerzett jogok« fogalmát, hogy azok többek között a szomszédos jogok 2021. június 7. előtt elfogadott rendeleti jellegű jogi aktussal történő átruházására is vonatkoznak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

50 A belga kormány – anélkül, hogy kifejezetten hivatkozna az első kérdés elfogadhatatlanságára – egyrészt azt állítja, hogy e kérdés arra irányul, hogy a Bíróság adjon konzultatív véleményt egy általános kérdésről, másrészt pedig, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatal

iránti kérelmében nem fejti ki sem azokat az okokat, amelyek arra indították, hogy felvesse a 2019/790 irányelv 18–23. cikkének értelmezését, sem pedig azt a kapcsolatot, amelyet e rendelkezések és a 2021. június 1-jei királyi rendelet között felállít.

51 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns jellegét vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jogi szabály kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2021. június 15-i Facebook Ireland és társai ítélet, C-645/19, EU:C:2021:483, 115. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 Ezenkívül, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az előzetes döntéshozatali eljárás indoka nem az általános vagy hipotetikus kérdésekről való véleménynyilvánítás, hanem az adott jogvita tényleges megoldásának szükségessége (2021. június 15-i Facebook Ireland és társai ítélet, C-645/19, EU:C:2021:483, 116. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53 Másodszor, amint az a Bíróság eljárási szabályzata 94. cikkének c) pontjából következik, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek tartalmaznia kell azon okok ismertetését, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint azt a kapcsolatot, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít, máskülönben az elfogadhatatlan.

54 A jelen ügyben, amint az a jelen ítélet 47. pontjában megállapításra került, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból egyértelműen kitűnik, hogy a 2021. június 1-jei királyi rendelet megsemmisítése iránti, hozzá benyújtott kereset keretében a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell állapítania, hogy az alapeljárás felperesei megalapozottan állítják-e azt, hogy a 2019/790 irányelv 18–23. cikkével ellentétes az ONB közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott zenészei szomszédos jogainak rendeleti úton történő átengedése az e zenekar szolgálatában végzett feladatuk keretében végzett szolgáltatások tekintetében, előzetes hozzájárulásuk hiányában.

55 Ebből következik, hogy e bíróság kifejtette azt a kapcsolatot, amelyet e rendelkezések és a 2021. június 1-jei királyi rendelet között felállít, és hogy az első kérdésre adandó válasz szükséges ahhoz, hogy az alapügyről határozni tudjon.

56 Ilyen körülmények között az első kérdés elfogadható.

Az ügy érdeméről

Előzetes megfontolások

57 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket. Ezenfelül a Bíróság figyelembe vehet olyan uniós jogszabályokat, amelyekre a nemzeti bíróság kérdésének

megfogalmazásában nem hivatkozott (2023. június 22-i K. B. és F. S. [Büntetőügyben hivatalból való figyelembevétel] ítélet, C-660/21, EU:C:2023:498, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

58 Az a körülmény ugyanis, hogy valamely nemzeti bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést formálisan bizonyos uniós jogi rendelkezésekre hivatkozva fogalmazta meg, nem akadálya annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az uniós jog értelmezésének minden olyan elemét, amely hasznos lehet az utóbbi előtt folyamatban lévő ügy eldöntéséhez, akár hivatkozott ezekre a kérdéseinek megfogalmazásában, akár nem. E tekintetben a Bíróságnak kell a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége, és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározni az uniós jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése a jogvita tárgyára figyelemmel szükséges (2023. június 22-i K. B. és F. S. [Büntetőügyben hivatalból való figyelembevétel] ítélet, C-660/21, EU:C:2023:498, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

59 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések kizárólag a 2019/790 irányelv 18–23. cikkének, valamint 26. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak, és lényegében főként annak meghatározására irányulnak, hogy e 18–23. cikkel ellentétes-e a zenekar közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott zenészei szomszédos jogainak a munkáltatóra rendeleti úton történő átruházása az e munkáltató részére a feladatuk keretében végzett szolgáltatások tekintetében, előzetes hozzájárulásuk hiányában.

60 Meg kell azonban állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által a kérdéseiben említett rendelkezések a szerzőknek és előadóművészeknek a felhasználási szerződések keretében járó méltányos díjazására, illetve a 2019/790 irányelv időbeli hatályára vonatkoznak.

61 Mindazonáltal, amint azt a 2019/790 irányelv (4) preambulumbekezdése kimondja, ez az irányelv a többek között a 2001/29 és a 2006/115 irányelvben meghatározott, az ilyen átruházást szabályozó szabályokon alapul, és azokat egészíti ki. E tekintetben a 2019/790 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a 24. cikkében említett esetek kivételével ez az irányelv semmilyen módon nem érinti a különösen a 2001/29 és a 2006/115 irányelvben meghatározott, már meglévő szabályokat.

62 Márpedig az előadóművészek jogait illetően e szabályok között szerepelnek egyrészt a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontjában és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában foglalt szabályok, amelyek e jogosultak javára – az ezen irányelvben előírt kivételekkel és korlátozásokkal – kizárólagos jogot biztosítanak előadásaik rögzítésének engedélyezésére vagy megtiltására, valamint a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételére.

63 Másrészt ugyanitt szerepelnek a 2006/115 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontjában, 7. cikkének (1) bekezdésében, 8. cikkének (1) bekezdésében és 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett szabályok, amelyek az előadóművészek számára – szintén az ezen irányelvben előírt korlátozásokkal – kizárólagos jogot biztosítanak előadásaik rögzített felvételei haszonkölcsönzésének, előadásaik rögzítésének, előadásaik közvetítésének és nyilvánossághoz közvetítésének, valamint ezen előadások rögzített felvételei terjesztésének engedélyezésére vagy megtiltására.

64 Az ilyen szabályok ennélfogva relevánsak annak meghatározása szempontjából, hogy az uniós joggal ellentétes-e a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott előadóművészek szomszédos jogainak rendeleti úton a munkáltatóra történő átruházása a feladatuk keretében e munkáltató javára nyújtott szolgáltatások tekintetében, előzetes hozzájárulásuk hiányában.

65 Végezetül úgy tűnik, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az előadóművészek előadásait, amelyek tekintetében a jogok ONB-re való átruházását a 2021. június 1-jei királyi rendelet végezte el, e zenekar használja fel, így az ONB nem a 2019/790 irányelv (72) preambulumbekezdése értelmében vett végső felhasználóként jár el. Ezen átruházás ugyanis érinti mind az előadóművészek előadásainak bármilyen technika útján történő sugárzása és hang- vagy audiovizuális továbbközvetítése céljából a nyilvánossághoz közvetítéshez fűződő jogokat, mind az ezen előadások korlátlan számú példányban történő, teljes egészében vagy részben történő többszörözésének jogát valamennyi hordozón, valamint az ily módon rögzített előadások terjesztési jogait. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy ez valóban így van-e.

66 E körülmények között meg kell állapítani, hogy kérdéseivel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy egyrészt a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, valamint a 2006/115 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját, 7. cikkének (1) bekezdését, 8. cikkének (1) bekezdését és 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját, másrészt a 2019/790 irányelv 18–23. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely rendeleti úton előírja a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott előadóművészeknek a feladatuk keretében a munkáltató részére teljesített szolgáltatások tekintetében fennálló szomszédos jogai hozzájárulásuk nélkül e munkáltató általi felhasználás céljából történő átruházását.

A 2001/29, a 2006/115 és a 2019/790 irányelv alkalmazhatóságáról

– *A 2019/790 irányelv időbeli hatály alapján történő alkalmazhatóságáról*

67 Írásbeli észrevételeiben a belga kormány arra hivatkozik, hogy a 2021. június 1-jei királyi rendelet – időbeli okok miatt – nem tartozik a 2019/790 irányelv hatálya alá, mivel e rendelet az ezen irányelv átültetési határidejének 2021. június 7-i lejártát megelőzően „meghozott jogi aktus”, és ezen időpontot megelőzően az ONB számára az említett irányelv 26. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „szerzett jogokat” keletkeztetett.

68 Meg kell állapítani, hogy a 2019/790 irányelv 29. cikke (1) bekezdésének megfelelően ezen irányelv átültetésének határideje 2021. június 7-én járt le. Az említett irányelv 26. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az irányelvet valamennyi olyan műre és más, védelem alatt álló teljesítményre alkalmazni kell, amely 2021. június 7-én vagy azt követően a szerzői jogra vonatkozó nemzeti jog alapján védelemben részesül, a (2) bekezdésében pedig úgy rendelkezik, hogy az irányelvet „a 2021. június 7. előtt meghozott jogi aktusok és szerzett jogok sérelme nélkül” kell alkalmazni.

69 E rendelkezések együttes olvasatából egyrészt az következik, hogy a 2019/790 irányelv 2021. június 7-től kezdve alkalmazandó a szerzői jogra vonatkozó nemzeti jog által védett összes műre és egyéb teljesítményre.

70 Másrészt ezen irányelv alkalmazása a 26. cikke (2) bekezdésének szövege szerint „nem érinti a 2021. június 7. előtt meghozott jogi aktusokat és szerzett jogokat”. Amint azt a Bíróság a 2001/29 irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével kapcsolatban megállapította, amelynek szövege lényegében megegyezik a 2019/790 irányelv 26. cikkének (2) bekezdésével, a hivatkozott jogi aktusok védelme egy olyan általános elvből ered, amelynek értelmében valamely irányelv nem rendelkezik visszaható hatállyal, és nem alkalmazandó a műveknek és más védelem alatt álló teljesítményeknek az ezen irányelv tagállamok általi átültetésének időpontja előtt megvalósított felhasználási cselekményeire (lásd ebben az értelemben: 2013. június 27-i VG Wort és társai ítélet, C-457/11–C-460/11, EU:C:2013:426, 28. pont). Ebből következik, hogy a 2019/790 irányelv nem alkalmazandó a 2021. június 7. előtt végzett olyan felhasználási cselekményekre, amelyek tekintetében ezen időpontot megelőzően érvényesen szereztek jogokat.

71 E rendelkezésekre tekintettel kell meghatározni, hogy – amint azt a belga kormány állítja – a 2021. június 1-jei királyi rendelet a 2019/790 irányelv 26. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, 2021. június 7. előtt „meghozott jogi aktusnak” minősül-e, amely ezen időpontot megelőzően „szerzett jogokat” keletkeztetett az ONB számára az e zenekar zenészeinek szomszédos jogai tekintetében, függetlenül attól, hogy e jogok az ezen irányelv hatálybalépése előtt vagy azt követően tartott előadásokra vonatkoznak-e.

72 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy főszabály szerint valamely új jogi szabály azon jogi aktusnak a hatálybalépésétől alkalmazandó, amely e jogi szabályt bevezeti. Ugyanakkor, ha e szabály nem vonatkozik a korábbi törvény hatálya alatt keletkezett és kialakult jogi helyzetekre, azt alkalmazni kell a korábbi szabály idején létrejött helyzetek jövőbeli joghatásaira, valamint az új jogi helyzetekre. Ez csak akkor nincs így – a jogi aktusok visszaható hatályának a tilalmára vonatkozó elv sérelme nélkül –, ha az új szabályhoz olyan különleges rendelkezések kapcsolódnak, amelyek a szabály időbeli alkalmazásának feltételeit külön meghatározzák (2021. december 21-i Skarb Państwa [Gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet] ítélet, C-428/20, EU:C:2021:1043, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 Ily módon a valamely irányelv átültetése céljából elfogadott jogi aktusokat az átültetésre előírt határidő lejártát követően a korábbi jogszabály hatálya alatt keletkezett helyzetek jövőbeli hatásaira is alkalmazni kell, kivéve ha ezen irányelv másként rendelkezik (2021. december 21-i Skarb Państwa [Gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet] ítélet, C-428/20, EU:C:2021:1043, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

74 Annak ellenőrzése érdekében, hogy valamely új uniós szabály időbeli alkalmazhatósága kiterjed-e az általa felváltott korábbi szabály hatálya alatt keletkezett helyzetre, meg kell határozni, hogy ez a helyzet már az új szabály hatálybalépése előtt nem merítette-e ki a joghatásait, amely esetben azt az e hatálybalépést megelőzően keletkezett helyzetnek kell minősíteni, vagy az említett helyzet azt követően is kifejti joghatásait (2021. december 21-i Skarb Państwa [Gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet] ítélet, C-428/20, EU:C:2021:1043, 34. pont).

75 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból először is kitűnik, hogy a 2021. június 1-jei királyi rendelet 2021. június 4-én lépett hatályba, így azt úgy kell tekinteni, mint amelyet az ezen irányelv átültetési határidejének 2021. június 7-i lejártát megelőzően „hoztak meg”.

76 Ebből következik, hogy e rendelet, amennyiben azt érvényesen fogadták el, 2021. június 4. és június 7. között olyan jogokat keletkeztethet az ONB számára, amelyek időbeli okok miatt nem tartoznak a 2019/790 irányelv hatálya alá.

77 Másodszor azonban, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból is kitűnik, a 2021. június 1-jei királyi rendelet a hatálybalépésének időpontjában, azaz 2021. június 4-én nem merítette ki joghatásait, és ennélfogva nem tekinthető úgy, mint amely a jelen ítélet 74. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében kizárólag az e hatálybalépést megelőzően keletkezett helyzetekre vonatkozik, hanem az a célja, hogy alkalmazásának teljes időtartama alatt – az említett irányelv átültetési határidejének 2021. június 7-i lejártát követően is – rendszeresen hatást gyakoroljon az érintett előadóművészek előadásaira.

78 Márpedig, amint arra a főtanácsnok az indítványának 57. pontjában lényegében rámutatott, az, hogy az ONB érvényesen szerezte meg az e zenekar zenészeinek előadásaira vonatkozó jogokat, a 2019/790 irányelv 26. cikke (2) bekezdésének alkalmazása szempontjából csak az ezen irányelv átültetési határidejének lejárta előtt megvalósított és ilyen jogokat keletkeztető előadásokra vonatkozhat.

79 Ezenkívül az az értelmezés, amely szerint a 2021. június 1-jei királyi rendeletben említett előadóművészeknek a 2019/790 irányelv átültetési határidejének lejártát követő valamennyi előadása a 26. cikkének (2) bekezdése alapján ki van zárva ezen irányelv hatálya alól, sértheti ezen irányelv rendelkezéseinek hatékony érvényesülését, amelyek – amint az többek között az említett irányelv (72) preambulumbekezdéséből kitűnik – arra irányulnak, hogy megvédjék az előadóművészeket jogaik átruházása során.

80 A fenti megfontolásokból következik, hogy a 2019/790 irányelv *ratione temporis* alkalmazandó az ONB zenészeinek a 2021. június 7. után nyújtott szolgáltatásokhoz kapcsolódó szomszédos jogainak a 2021. június 1-jei királyi rendelettel történő átruházására.

– A 2001/29, a 2006/115 és a 2019/790 irányelv személyi hatály alapján történő alkalmazhatóságáról

81 A kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett első kérdés szövegéből kitűnik, hogy e bíróság arra keresi a választ, hogy alkalmazható-e a 2019/790 irányelv 18–23. cikke a zenekar közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott zenészei szomszédos jogainak a munkáltató általi felhasználás céljából, rendeleti úton, az e munkáltató részére végzett feladatuk keretében végzett szolgáltatások tekintetében történő átruházására.

82 Mindazonáltal, amint az a jelen ítélet 64. pontjában megállapításra került, a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontja és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja, valamint a 2006/115 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja, 7. cikkének (1) bekezdése, 8. cikkének (1) bekezdése és 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja szintén releváns a kérdést előterjesztő bíróság által e tekintetben megfogalmazott kérdések megválaszolása szempontjából, így előzetesen meg kell határozni, hogy az „előadóművésznek” az e rendelkezésekben és a 2019/790 irányelv 18–23. cikkében szereplő fogalma kiterjed-e a zenekar közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott zenészeire.

83 Először is meg kell állapítani, hogy – amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból következik – figyelembe véve az uniós jogrend egységességének és koherenciájának követelményét, a szellemi tulajdon területén hatályos irányelvekben használt fogalmaknak azonos jelentéssel kell rendelkezniük, kivéve ha az uniós jogalkotó pontos jogszabályi összefüggésben kinyilvánította az ettől eltérő szándékát (lásd analógia útján: 2011. október 4-i Football Association Premier League és társai ítélet, C-403/08 és C-429/08, EU:C:2011:631, 188. pont; 2023. április 20-i Blue Air Aviation ítélet, C-775/21 és C-826/21, EU:C:2023:307, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

84 Márpedig a jelen ügyben semmi nem enged arra következtetni, hogy az uniós jogalkotó az „előadóművész” fogalmának eltérő jelentést kívánt volna tulajdonítani a 2001/29 irányelv, a 2006/115 irányelv és a 2019/790 irányelv kontextusában (lásd analógia útján: 2016. május 31-i Reha Training ítélet, C-117/15, EU:C:2016:379, 31. pont).

85 Ami különösen a 2019/790 irányelvben szereplő fogalmakat illeti, hangsúlyozni kell, hogy ezen irányelv 1. cikkének (1) bekezdése szerint az irányelv a belső piacon belül a szerzői jogra és a szomszédos jogokra alkalmazandó uniós jog „további harmonizációjára” vonatkozó szabályokat állapít meg. Ezenkívül, amint arra a jelen ítélet 61. pontja emlékeztet, az említett irányelv 1. cikkének (2) bekezdéséből és (4) preambulumbekezdéséből kifejezetten az következik, hogy az irányelv többek között a 2001/29 és a 2006/115 irányelvben meghatározott szabályokon alapul, és azokat egészíti ki.

86 Ebből következik, hogy az „előadóművész” fogalmának azonos jelentést kell tulajdonítani a 2001/29 irányelv, a 2006/115 irányelv és a 2019/790 irányelv kontextusában.

87 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést általában önállóan és egységesen kell értelmezni az egész Unióban, és ezen értelmezést e rendelkezés szövegét, azon kontextust, amelybe illeszkedik, különösen e rendelkezés keletkezését és a nemzetközi jogot, valamint azon szabályozás céljait figyelembe véve kell keresni, amelynek az részét képezi (2020. november 18-i Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación ítélet, C-147/19, EU:C:2020:935 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

88 Először is, ami a 2001/29, a 2006/115 és a 2019/790 irányelv jelen ítélet 82. pontjában hivatkozott rendelkezéseinek szövegét illeti, meg kell állapítani, hogy e rendelkezések egyike sem zárja ki formálisan a hatálya alól a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott előadóművészeket.

89 Kétségtelen, hogy a 2019/790 irányelv 18–23. cikke, amely ezen irányelv IV. címének „A szerzők és előadóművészek díjazása felhasználási szerződések esetén” című 3. fejezetében található, több szempontból utal a jogok szerződéses úton történő átruházására. Így e cikkekben az uniós jogalkotó olyan kifejezéseket használ, mint a „szerződési szabadság elve”, a „szerződéses partner”, a „szerződések kiigazítása”, a „szerződés kizárólagossága” vagy a „szerződéses rendelkezések”.

90 E kifejezések használatából azonban nem lehet arra következtetni, hogy az említett cikkek kizárják a hatályuk alól a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott előadóművészeket.

91 Amint ugyanis arra a főtanácsnok az indítványának 62. pontjában rámutatott, a „szerződésnek” az ugyanezen cikkekben használt fogalmát tágan kell értelmezni, úgy, hogy az magában foglalja a felhasználási engedély megadását vagy a kizárólagos jogok átruházását, mivel a 2019/790 irányelv 18., 19. és 22. cikke egyébként kifejezetten hivatkozik az engedélyek megadására vagy a jogok átruházására.

92 Hasonlóképpen, e tekintetben nem releváns az ONB és a belga kormány által hangsúlyozott azon körülmény, hogy a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott előadóművészeket illetően a hatáskörmegosztás és a szubszidiaritás EUSZ 4. és EUSZ 5. cikkben foglalt elvéből az következik, hogy az Unió nem rendelkezik hatáskörrel a tagállamok közalkalmazottai/köztisztviselői díjazásának meghatározására. Az uniós jog hatályán kívül eső területeken – mint például a munkavállaló díjazását alkotó különböző elemek szintjének meghatározása – kapcsolatos hatáskörük gyakorlása során ugyanis a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogot

(lásd ebben az értelemben: 2010. június 10-i Bruno és társai ítélet, C-395/08 és C-396/08, EU:C:2010:329, 39. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 125. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

93 Másodsorban, ami azt a szövegkörnyezetet illeti, amelybe a 2001/29, a 2006/115 és a 2019/790 irányelvnek a jelen ítélet 82. pontjában hivatkozott rendelkezései illeszkednek, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a szellemi tulajdon területén hatályos irányelvek rendelkezéseit a nemzetközi jog, és különösen azon szerződéses jog fényében kell értelmezni, amelynek végrehajtására e jogi aktusok irányulnak, amint arra a 2001/29 irányelv (15) preambulumbekezdése és a 2006/115 irányelv (7) preambulumbekezdése kifejezetten emlékeztet (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Nederlands Uitgeversverbond és Groep Algemene Uitgevers ítélet, C-263/18, EU:C:2019:1111, 38. és 39. pont; 2020. november 18-i Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación ítélet, C-147/19, EU:C:2020:935, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

94 Közelebbről, a Bíróságnak már volt alkalma megállapítani, hogy a 2001/29 irányelvben és a 2006/115 irányelvben használt fogalmakat a WPPT-ben szereplő egyenértékű fogalmak tiszteletben tartásával kell értelmezni, mivel e Szerződés rendelkezései az uniós jogrend szerves részét képezik, és ennélfogva alkalmazandók az uniós jogrendre (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Nederlands Uitgeversverbond és Groep Algemene Uitgevers ítélet, C-263/18, EU:C:2019:1111, 38. és 39. pont; 2020. november 18-i Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación ítélet, C-147/19, EU:C:2020:935, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

95 Márpedig e tekintetben a WPPT 2. cikkének a) pontja értelmében az „előadóművészek” fogalma az összes olyan személyre utal, „aki az irodalmi vagy művészeti alkotásokat vagy a népművészet kifejeződéseit megjeleníti, énekli, elmondja, elszavalja, eljátssza, tolmácsolja, vagy más módon előadja”.

96 Így e rendelkezés, amely további pontosítás nélkül az „előadóművészekre” utal, nem ír elő olyan feltételt, amely a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott előadóművészeket kizárná a hatálya alól (lásd analógia útján: 2020. szeptember 8-i Recorded Artists Actors Performers ítélet, C-265/19, EU:C:2020:677, 61. pont).

97 Harmadsorban, ezt az értelmezést erősítik meg a 2001/29 irányelv, a 2006/115 irányelv és a 2019/790 irányelv által követett, az ezen eszközök preambulumában kifejtett célok is.

98 Így először is, amint azt lényegében a 2001/29 irányelv (9) és (10) preambulumbekezdése kimondja, a szomszédos jogok harmonizációjának magas szintű védelmen kell alapulnia, mivel ezek a jogok elengedhetetlenek a szellemi alkotáshoz, ahhoz, hogy az előadóművészek továbbra is alkotó és művészi tevékenységet végezhessenek, és védelem alatt álló teljesítményeik felhasználásáért megfelelő díjazásban kell részesülniük.

99 Másodszor, a 2006/115 irányelv (4) és (5) preambulumbekezdése emlékeztet arra, hogy nemcsak a szomszédos jogok által biztosított védelmet kell hozzáigazítani az új gazdasági realitásokhoz, mint például az új felhasználási módokhoz, hanem megfelelő jövedelmet kell biztosítani az előadóművészek számára az alkotó és művészi tevékenységük folytonosságának biztosítása érdekében.

100 Harmadszor, a 2019/790 irányelv (72) preambulumbekezdéséből kifejezetten kitűnik, hogy az előadóművészek általában kedvezőtlenebb szerződéses helyzetben vannak, amikor díjazás ellenében felhasználási engedélyt adnak vagy átruházzák jogaikat, és hogy e természetes személyeknek szükségük van az ezen irányelv által biztosított védelemre ahhoz, hogy teljes mértékben élvezhessék az uniós jog által harmonizált jogokat. E tekintetben az e preambulumbekezdésben szereplő, a „szerződéses jogállás” fogalmára való hivatkozást nem lehet úgy értelmezni, hogy az kizárja a közalkalmazottként való foglalkoztatásra irányuló szerződésből eredő helyzetet.

101 Kétségtelen, hogy az említett preambulumbekezdés hozzáteszi, hogy ez a védelmi igény nem áll fenn, ha a másik szerződő fél végfelhasználóként jár el, és nem maga használja fel az előadást. A jelen ügyben azonban nem ez a helyzet, amint az a jelen ítélet 65. pontjában megállapításra került.

102 [A] fenti megfontolásokból az következik, hogy a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott előadóművészek a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontjában és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában, a 2006/115 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontjában, 7. cikkének (1) bekezdésében, 8. cikkének (1) bekezdésében és 9. cikke (1) bekezdésének a) pontjában, valamint a 2019/790 irányelv 18–23. cikkében említett „előadóművészek” fogalmába tartoznak.

Az előadóművészek szomszédos jogainak előzetes hozzájárulásuk nélküli, rendeleti úton történő átruházásáról

103 Amint az a jelen ítélet 60–64. pontjában megállapításra került, az előadóművészek szomszédos jogainak átruházását kifejezetten a 2001/29 és a 2006/115 irányelv rendelkezései szabályozzák, amelyeket ennélfogva elsőként kell megvizsgálni.

104 Először is, ami e rendelkezések szövegét illeti, egyrészt a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontja és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja előírja, hogy az előadóművészek kizárólagos joggal rendelkeznek előadásaik rögzített felvételei többszörözésének, valamint nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására. Másrészt a 2006/115 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja, 7. cikkének (1) bekezdése, 8. cikkének (1) bekezdése és 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja az előadóművészek számára – szintén az ezen irányelvben előírt korlátozásokkal – kizárólagos jogot biztosít előadásaik rögzített felvételei haszonkölcsönzésének, előadásaik rögzítésének, előadásaik közvetítésének és nyilvánossághoz közvetítésének, valamint ezen előadások rögzített felvételei terjesztésének engedélyezésére vagy megtiltására.

105 Az e rendelkezések által az előadóművészek számára biztosított védelemnek széles körűnek kell lennie. Következésképpen e védelmet úgy kell értelmezni, hogy az nem korlátozódik az említett rendelkezések által biztosított jogok élvezetére, hanem kiterjed az említett jogok gyakorlására is (lásd a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját illetően: 2019. november 14-i Spedidam ítélet, C-484/18, EU:C:2019:970, 36. és 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

106 Ezenkívül az előadóművészek számára biztosított jogok preventív jellegűek abban az értelemben, hogy előadásaik felhasználásához előzetes hozzájárulásuk szükséges. Ebből következik, hogy a 2001/29 irányelv 5. cikkében és különösen a 2006/115 irányelv 10. cikkében előírt kivételekre és korlátozásokra is figyelemmel, az ilyen védelem alatt álló művek harmadik személy általi, ilyen előzetes hozzájárulás nélküli bármely felhasználását úgy kell tekinteni, mint amely sérti a jogosult

jogait (lásd a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját illetően: 2019. november 14-i Spedidam ítélet, C-484/18, EU:C:2019:970, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

107 Ennélfogva a 2001/29 és a 2006/115 irányelvnek a jelen ítélet 104. pontjában említett rendelkezéseinek szövegére tekintettel meg kell állapítani, hogy e rendelkezésekkel a jogosultak előzetes hozzájárulásának hiányában ellentétes az ott említett kizárólagos jogok rendeleti úton történő átruházása, kivéve ha az ilyen átruházás az ezen irányelvekben előírt kivételek vagy korlátozások valamelyikének hatálya alá tartozik, amelyek kimerítő jellegűek (lásd a 2001/29 irányelv 5. cikkét illetően: 2024. október 24-i Kwantum Nederland és Kwantum België ítélet, C-227/23, EU:C:2024:914, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

108 Márpedig sem a 2001/29 irányelv, sem a 2006/115 irányelv nem tartalmaz olyan kivételt, amely lehetővé tenné valamely zenekar előadóművészeinek előadásai felhasználásához kapcsolódó jogok egészének a jogosultak előzetes hozzájárulása nélkül történő olyan átruházását, mint amilyen a 2021. június 1-jei királyi rendelet által megvalósított és a jelen ítélet 44. és 45. pontjában említett átruházás.

109 Kétségtelen, hogy a 2006/115 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése kivételt ír elő az előadóművészeknek az előadásaik vezeték nélküli sugárzásának és nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, illetve megtiltására vonatkozó kizárólagos joga alól, amennyiben maga az előadás már sugárzott előadás, vagy felvételről történik. Ezenkívül ugyanezen 8. cikk, a (2) bekezdésében bevezette az előadóművészek méltányos díjazáshoz való jogát, amely díjazást a felhasználóknak kell megfizetniük a kereskedelmi célból nyilvánosságra hozott hangfelvételek, illetve e hangfelvételek többszörözött példányainak vezeték nélküli sugárzása vagy bármely egyéb módon történő nyilvánossághoz közvetítése esetén.

110 Mindazonáltal, amint arra a főtanácsnok az indítványának 37. pontjában rámutatott, az előadóművészek jogai vonatkozásában bevezetett olyan kivételek és korlátozások, mint a 2001/29 és a 2006/115 irányelvben pontosan körülhatároltak, nem teszik lehetővé azt, hogy az előadóművészek valamely kategóriáját megillető szomszédos jogok összességét kötelező és általános jelleggel átengedjék.

111 Másodsorban, ezt az értelmezést erősíti meg az a – többek között nemzetközi – összefüggés, amelybe az előadóművészek szomszédos jogainak védelme illeszkedik, és amelyet a jelen ítélet 93. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően figyelembe kell venni.

112 Először is, amint az a 2006/115 irányelv 10. cikkének (2) bekezdéséből is következik, az előadóművészek védelme tekintetében a kényszerengedélyek csak akkor írhatók elő, ha azok összeegyeztethetők a Római Egyezménnyel.

113 E tekintetben, noha ezen egyezmény rendelkezései nem képezik részét az uniós jogrendnek, mivel az Unió annak nem részes fele, a Bíróságnak már volt alkalma megállapítani, hogy az említett egyezmény közvetett hatásokat vált ki az Unión belül. Különösen a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 346., 61. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 120. o.) keletkezéstörténetéből következik, hogy ezen irányelv, és ennélfogva az annak helyébe lépő 2006/115 irányelv alkalmazásában többek között az említett egyezményben szereplő

fogalmakra kell hivatkozni (lásd ebben az értelemben: 2020. november 18-i Atresmedia Corporación de Medios de Comunicación ítélet, C-147/19, EU:C:2020:935, 35. és 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

114 Márpedig a Római Egyezmény 7. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az általa az előadóművészek számára biztosított védelemnek főszabály szerint lehetővé kell tennie, hogy megakadályozzák különösen előadásaik hozzájárulásuk nélküli sugárzását és nyilvánossághoz közvetítését, az előadásaik rögzítésének a hozzájárulásuk nélkül, adathordozón való rögzítését, valamint előadásaik rögzítésének hozzájárulásuk nélküli többszörözését.

115 Igaz, hogy ezen egyezmény 12., 15. és 19. cikke korlátozásokat tartalmaz a szomszédos jogok jogosultjainak kizárólagos jogaira vonatkozóan, különösen a hangfelvételek másodlagos felhasználása, a magáncélú felhasználások, a napi eseményekről szóló tudósítás során történő rövid részletek felhasználása, illetve a kizárólag oktatási vagy tudományos kutatási célú felhasználások esetében, illetve abban az esetben, ha az előadóművész hozzájárult előadásának valamely képfelvételen vagy kép- és hangfelvételen belüli megjelenítéséhez.

116 Mindazonáltal, amint arra a főtanácsnok az indítványának 40. pontjában rámutatott, e rendelkezések egyike sem teszi lehetővé az előadóművészek valamely kategóriájának valamennyi szomszédos jogának kötelező és általános jelleggel történő átengedését.

117 Másodszor, amint arra a jelen ítélet 94. pontja emlékeztet, a 2001/29 irányelvet szintén a WPPT rendelkezéseinek tiszteletben tartásával kell értelmezni.

118 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy kétségtelen, hogy e szerződés 6–10. cikke az előadóművészek számára kizárólagos jogot biztosít a rögzítetlen előadásaik sugárzásának, illetve nyilvánossághoz közvetítésének engedélyezésére, kivéve, ha a sugárzott, illetőleg közvetített előadás már maga is sugárzott előadás, vagy rögzítésről történt, a rögzítetlen előadásaik rögzítésére (6. cikk), a hangfelvételen rögzített előadásaik közvetlen vagy közvetett többszörözésére (7. cikk), a hangfelvételen rögzített előadásaik eredeti és többszörözött példányainak a nyilvánosság számára adásvétel vagy a tulajdonjog egyéb átruházása útján történő hozzáférhetővé tételére (8. cikk), a hangfelvételen rögzített előadásaik eredeti vagy többszörözött példányainak a nyilvánosság számára történő haszonkölcsönzésére (9. cikk), valamint a hangfelvételen rögzített előadásaik vagy előadásaik nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételére (10. cikk). Mindemellett sem e rendelkezések, sem az említett Szerződés más rendelkezése nem teszi lehetővé az előadóművészek valamely kategóriája szomszédos jogai egészének kötelező és általános jellegű átruházását.

119 Harmadszor, a 2019/790 irányelv 18. cikkének (2) bekezdése értelmében a tagállamok az e 18. cikk (1) bekezdésében említett megfelelő és arányos díjazás elvének végrehajtása céljából figyelembe veszik a szerződési szabadság elvét, valamint a jogok és érdekek megfelelő egyensúlyának elvét. Márpedig e követelmény nem teljesül az előadóművészek valamely kategóriája szomszédos jogainak a jogosultak előzetes hozzájárulása nélküli átruházása esetén.

120 Harmadsorban, ezt az értelmezést erősítik meg a 2001/29 irányelv és a 2006/115 irányelv által követett célok is, amelyek – amint arra a jelen ítélet 98. és 99. pontja emlékeztet – az előadóművészek jogai magas szintű védelmének biztosítására, valamint ez utóbbiak számára megfelelő jövedelem biztosítására irányulnak.

121 Ebből következik, hogy a jelen ítélet 104. pontjában említett rendelkezéseket úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes – a jogosultak előzetes hozzájárulásának hiányában – az ott említett kizárólagos jogok rendeleti úton történő átruházása.

122 Az előadóművészek előzetes hozzájárulásának formáját illetően a Bíróság már megállapította, hogy a 2001/29 irányelv és a 2006/115 irányelv nem pontosítja, hogy e hozzájárulásnak milyen módon kell megnyilvánulnia (lásd ebben az értelemben: 2019. november 14-i Spedidam ítélet, C-484/18, EU:C:2019:970, 40. pont).

123 Ebből következik, hogy – amint az a 2001/29 irányelv (30) preambulumbekezdéséből is következik – a tagállamok hatáskörébe tartozik egyrészt e hozzájárulás részletes szabályainak meghatározása, amelyet – amint arra a főtanácsnok indítványának 48. pontjában lényegében rámutatott – egyedi vagy kollektív tárgyalások keretében kell megszerezni, illetve a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott előadóművészek esetében rendeleti jellegű jogi aktusban kell hivatalossá tenni. Másrészt ezen államok szabadon határozhatják meg azokat a részletes szabályokat is, amelyek szerint az ugyanazon előadásban részt vevő előadóművészek – a Római Egyezmény 8. cikkének megfelelően – jogaik gyakorlása céljából képviseltetik magukat.

124 Mindazonáltal az ilyen részletszabályokat szigorúan kell meghatározni annak érdekében, hogy ne fosszák meg hatályától magát az előzetes hozzájárulás elvét (lásd ebben az értelemben: 2019. november 14-i Spedidam ítélet, C-484/18, EU:C:2019:970, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

125 A jelen ügyben nem vitás, hogy az alapeljárás felperesei nem adták előzetes hozzájárulásukat az őket megillető azon kizárólagos jogok hasznosításához, amelyeknek az ONB-re való átruházását a 2021. június 1-jei királyi rendelet az e zenekarhoz való felvételüket követően végezte el, ami sérti a jelen ítélet 104. pontjában említett rendelkezéseket. Közelebbről, amint az a 43. pontban megállapításra került, az ONB és zenészei közötti megállapodás hiányának tényét kifejezetten rögzítették az e királyi rendelet elfogadása előtt elkészített és aláírt „megállapodás hiányáról szóló jegyzőkönyvben”.

126 Ebből következik, hogy az érintett előadóművészek hozzájárulása hiányában a 2001/29 és a 2006/115 irányelvvel ellentétes az e művészek szomszédos jogainak a 2021. június 1-jei királyi rendelettel megvalósított átengedése.

127 E körülményekre tekintettel már nem szükséges vizsgálni, hogy a 2019/790 irányelv 18–23. cikkét, amely az előadóművészek részére az őket megillető szomszédos jogok által védett előadások felhasználásáért fizetendő méltányos díjazásra vonatkozik, úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal szintén ellentétes az ilyen átruházás.

128 A fenti megfontolások egészére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2001/29 irányelv 2. cikkének b) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, valamint a 2006/115 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját, 7. cikkének (1) bekezdését, 8. cikkének (1) bekezdését és 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely rendeleti úton előírja a közalkalmazotti jogviszonyban alkalmazott előadóművészeknek a feladatuk keretében a munkáltató részére teljesített szolgáltatások tekintetében fennálló szomszédos jogai hozzájárulásuk nélkül, e munkáltató általi felhasználás céljából történő átruházását.

A költségekről

129 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének b) pontját és 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, valamint a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontját, 7. cikkének (1) bekezdését, 8. cikkének (1) bekezdését és 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely rendeleti úton előírja a közalkalmazotti jogviszonyban alkalmazott előadóművészeknek a feladatuk keretében a munkáltató részére teljesített szolgáltatások tekintetében fennálló szomszédos jogai hozzájárulásuk nélkül, e munkáltató általi felhasználás céljából történő átruházását.

Aláírások